

Kohti lisäarvoa maatiloilla

23.4.2026

Hintojen nousu sekä markkinoiden ja maailman epävakaa tilanne saa monen maatilayrittäjän pohtimaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Aiemmin julkaistussa Uutta lisäarvoa maatiloille -artikkelissa käsiteltiin maatalouden murrosta ja lisäarvotoiminnan merkitystä tilojen tulevaisuudelle. Tässä artikkelissa katse siirtyy käytäntöön: Euroopan unionin osarahoittamassa KYLIS – Kehityksellä ja yhteistyöllä lisäarvoa maatalouteen -hankkeessa koottu ja jo osin toteutettu koulutuskokonaisuus auttaa yrittäjiä uusien liiketoimintamahdollisuuksien tunnistamisessa ja kehittämisessä. SVT:n (2026) mukaan vuonna 2025 esimerkiksi elintarvikekauran tuottajahinta on laskenut 13 prosenttia ja leipävehnän 9 prosenttia edelliseen vuoteen verrattaessa. Useampi osallistuja onkin todennut osallistuvansa koulutuskokonaisuuteen, sillä perinteisen viljelyn kannattavuus on laskenut vuosien aikana.

Koko elintarvikeketju haltuun

KYLIS-koulutuskokonaisuus on suunniteltu vastaamaan koko elintarvikejalostuksen ketjua aina elintarvikehygieniasta tuotekehitykseen ja brändäykseen sekä talouden hallintaan saakka. Koulutukset on suunnattu maatilayrittäjille, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään toimintaansa sekä myös muille elintarvikealan toimijoille. Osallistujilla on mahdollisuus osallistua koko koulutuskokonaisuuteen, joka kattaa yhteensä 17 koulutuskertaa tai valita juuri itselleen sopivat koulutukset omien tarpeiden mukaan.

Kevään 2026 aikana koulutuskokonaisuudesta on käyty läpi kuudesta kokonaisuudesta kaksi ensimmäistä. Koulutuksissa on käsitelty elintarvikelainsäädäntöä, omavalvontaa sekä laatujärjestelmiä, elintarvikkeiden jalostamisen perusteita sekä tuotekehitystä. Näiden koulutuskertojen myötä on rakentunut hyvä pohja jalostuksen aloittamiseen omavalvonnan ja tilavaatimusten osalta sekä prosessoinnin ja tuotekehityksen näkökulmista.

Koulutuksissa on kuultu konkreettisia esimerkkejä alueen yrityksiltä toiminnan aloittamisesta, sekä tuotekehityksestä. Näillä tarinoilla on pyritty rohkaisemaan osallistujia aloittamaan kehitystyö ja kohtaamaan tärkeä viesti: kaikkea ei tarvitse osata tai tehdä itse. Kuten hankkeen nimikin korostaa, yhteistyöllä tuodaan lisäarvoa koko maatalouteen. Osallistujia rohkaistaan jakamaan kokemuksiaan ja mahdollistetaan verkostoitumista esimerkiksi livekoulutuksilla. Koulutuskokonaisuus tukee Ruokaprovinssistrategian (2023) tavoitteita, joissa painotetaan jalostusarvon kasvattamista, osaamisen kehittämistä ja yhteistyön vahvistamista koko ruokaketjussa.

Työkaluja tuotekehityksen tueksi

KYLIS-hankkeen tavoitteena on tukea yrittäjiä monin tavoin. Koulutusten lisäksi tullaan tuottamaan materiaalia, joka on avoimesti kaikkien hyödynnettävissä.

Kevään yhtenä teemana on ollut tuotekehitys, minkä vuoksi yrittäjien tueksi kehitettiin verkkopohjainen tuotekehityskaavio. Kaaviossa tuotekehitys etenee kronologisesti vaiheittain. Liikkeelle lähdetään ideoinnista ja markkinatarpeen tunnistamisesta, jonka jälkeen siirrytään tuotteen suunnitteluun, reseptiikan kehittämiseen ja käytännön testaamiseen. Tämän jälkeen painopiste siirtyy arviointiin, tuotteen viimeistelyyn sekä tuotannon ja myynnin käynnistämiseen.

Tuotekehityskaaviossa on huomioitu elintarvikealan keskeiset reunaehdot. Lainsäädäntö ja elintarviketurvallisuus on koottu omaksi kokonaisuudekseen. Kaavion käyttäjää kehotetaan varmistamaan, tarvitseeko tuotteen jalostamiseen elintarvikehuoneilmoitusta ja onko omavalvontasuunnitelmaan päivitystarpeita.

Kaavio toimii samalla kevään koulutusten yhdistävänä työkaluna ja toimii jatkumona syksyn 2026 ja kevään 2027 koulutuksille, joissa käsitellään pakkaamista, markkinointia, kestävyyttä ja hinnoittelua.

Taulukkopohjainen tuotekehityskaavio on ladattavissa hankkeen sivuilta osoitteesta https://projektit.app-staging.seamk.hion.dev/koulutusmateriaalit/. Kaavio on yhteensopiva sekä Microsoftin että Googlen ohjelmistojen kanssa, mikä helpottaa sen käyttöönottoa.

Kevään oppeja ja katse eteenpäin

Kevään koulutusten perusteella voidaan todeta, että jalostustoiminnan aloittamiseen ja sen kehittämiseen on selkeästi kasvavaa kiinnostusta Etelä-Pohjanmaan alueella. Koulutuksen osallistujat ovat jo ainakin ajatuksen tasolla aloittaneet kehittämistyön, mutta konkreettiset askeleet etenemiseen kaipaavat vielä varmuutta ja selkeyttä. Koulutusten ja tuotekehityskaavion kaltaisten työkalujen avulla tätä siirtymää ideasta käytäntöön on pyritty helpottamaan.

Kevätkauden jälkeen KYLIS-koulutukset siirtyvät kesä- ja syystauolle. Samalla osallistujille annetaan tilaa keskittyä kevättöihin ja jatkaa omien ideoiden kehittämistä kohti seuraavia askeleita.

Jasmine Erkkilä

Projektipäällikkö
SEAMK

Kirjoittaja työskentelee Seinäjoen ammattikorkeakoulussa Kestävät ruokaratkaisut -tiimissä KYLIS – Kehityksellä ja yhteistyöllä lisäarvoa maatalouteen -hankkeessa, joka on Euroopan unionin osarahoittama. Hanke on saanut EU:n maaseuturahoitusta Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselta, jonka tehtäviä hoitaa nykyisin Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus.

Lähteet

Suomen virallinen tilasto (SVT). (20.2.2026). *Maatalous- ja puutarhatuotteiden tuottajahinnat 2025*. Helsinki: Luonnonvarakeskus. https://www.luke.fi/fi/tilastot/metsanhoito-ja-metsanparannustyot

Ruokaprovinssi. (i.a.) *Ruokaprovinssi 2030 – Paras paikka ruokabisnekselle*. https://ruokaprovinssi.fi/strategia/